

MEDEDELINGENBLAD

Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

COLOFON

Secretariaat/redactieadres:

Buitendams 77
3371 BB Hardinxveld-Giessendam
telefoon 01846 - 14563
telefax 01846 - 11589

Redactie en samenstelling:

W.F. van de Bree-Ooms
D.J. de Jong (eindredactie)
C.D. van Bennekom
E. van Lopik
M.J.A. de Haan
A.E. van der Wal (typewerk)

Penningmeester

J. Dubbeldam
Buitendams 134
3371 BN Hardinxveld-Giessendam
telefoon 01846 - 13938

Druk:

Drukkerij Van den Dool, Sliedrecht

Dit mededelingenblad is een halfjaarlijkse uitgave van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam en wordt de leden van de vereniging gratis toegezonden.

De Vereniging telt momenteel ca. 660 leden. De minimum contributie voor 1991 bedraagt f 20,00 (tot 18 jaar en ouder dan 65 jaar minimum f 15,00). Hogere bedragen zijn welkom.

Donaties aan de Vereniging kunnen worden overgemaakt op gironummer 38.79.669 t.n.v. de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam onder vermelding van "donatie".

Foto omslag:

De korenmolen die aan de Molenstraat heeft gestaan.

VAN DE VOORZITTER

Enkele jaren terug dacht menigeen dat men het hoogtepunt bereikt had op het gebied van de interesse voor de geschiedenis. Het ging echter anders dan men dacht. De belangstelling ging zich ontwikkelen in een andere richting. Enkele decennia terug begon de interesse in zaken die belangrijk dicht bij de mensen lagen op te komen. Men was geïnteresseerd in wat de gewone man deed, wat hij at, hoe hij zich kleepte, enzovoort.

Zo zijn er meer ontwikkelingen, die vaak door de hele geschiedenis te herkennen zijn. Ik denk hierbij ook aan het raakvlak van de geschiedenis met het toerisme. Dat toerisme steeds belangrijker voor de mens van nu wordt is duidelijk. Daarvoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen, waarvan ik er enkele noem:

1. Wij krijgen steeds meer vrije tijd, die met de gelijkblijvende hoeveelheid - financiële - middelen moet worden ingevuld.
2. Wij worden in woonwijken gestopt, waarin de huizen zo dicht opeen zijn gezet, dat er een haast benauwde sfeer hangt.
3. De ontwikkeling van het milieubesef gaat hand in hand met het natuurbesef.

Op deze ontwikkeling speelt de VVV Dordrecht en omstreken in door de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden mee te nemen in haar activiteiten. Hierbij wordt ook de streek- en plaatselijke historie niet vergeten. Ik heb namens alle historische verenigingen in de regio zitting in de Streekcommissie. Als zodanig ben ik nauw betrokken bij de ontwikkelingen van het toeristische gebeuren in onze omgeving. De meeste gemeenten in de regio hebben zich aangesloten bij de VVV Streekcommissie of zijn voornemens dit op korte termijn te doen. Een enkeling denkt daar echter anders over. Wellicht realiseert men zich niet wat wij te bieden hebben. Toch is er voldoende en kan er best hier en

daar nog wat uitbreiding volgen. Wat onze gemeente betreft draagt u als lid van onze vereniging ook een steentje bij. Wij participeren in ons museum. De hoepmakerij, die wij als Historische Vereniging hebben ingericht, krijgt veel belangstelling. Museum De Koperen Knop heeft een aantrekkingskracht op velen, van soms heel ver. Dit heeft een uitstraling in de representatieve sfeer, waar menige gemeente jaloers op is. Dan zijn er de vele wandelmogelijkheden in ons dorp, zoals in de Avelingen, over de "Oude Achterdijk", de Tiendwegen, langs de rivier, in het Kraaiebos, enzovoort. Er zijn aanlegplaatsen voor de pleziervaart, er zijn veel vismogelijkheden en noem verder maar op. U kunt dit ongetwijfeld aanvullen met nog veel meer mogelijkheden die benut kunnen worden. Laten wij hopen dat de ontwikkelingen blijven voortgaan, zoals ze zijn ingezet. Onze vereniging zal er in indirecte zin bij welvaren.

Dick de Jong.

De Achterdijk in vroeger jaren.

LANGS MERWEDE EN GIESSEN

In het begin van deze eeuw stond in de openbare school te Boven-Hardinxveld een onderwijzer voor de klas, die af en toe de gemeenschap van vissers en brave burgers op stelten zette. Zijn naam was P. Verhagen. Hij beperkte zich niet tot het doceren van aap-noot-mies maar ging fel te keer tegen allerlei misstanden. Zijn sociale bewogenheid leidde tot sympathie voor het socialisme.

Boven-Hardinxveld kon dit allemaal niet prui-men. Liberalen en alleszins godsdienstigen van het zeer orthodoxe slag voelden zich tot in het merg geraakt, toen dit schoolmeestertje zich in 1892 verstoutte om zijn gevoelens neer te leggen in een bundeltje gedichten. Het kwam van de pers onder de titel "Sociale haken en ogen". Wijlen de heer Verhagen ging in dit boekje nogal heftig te keer tegen de gezapigheid van rond de eeuwwisseling. Hij had blijkbaar al eens flink overhoop gelegen met de heren van Het Nut. In zijn voorrede vertelt hij tenminste:

In Maart 1887 bij den Burgemeester geroepen sprak deze mij, op aandringen van zekeren Heer Swets - Swetsen hier zijn legio - in bestraffenden zin over eene voordracht, door mij op ons Nut gehouden. Dat ik, op die bestraffing niet gesteld, een lang niet malsch antwoord gaf, kan ieder die mij kent begrijpen.

In een brief aan de burgemeester en een aantal gedichtjes neemt hij Het Nut geducht op de korrel. Hij beziet die instelling eerst door het oog van een modern predikant en laat vervolgens een gereformeerd (dolerend) predikant aan het woord, die er onder meer het volgende van zegt:

Hun scholen zonder Bijbel zijn
 Met al hun boeken tot venijn
 Voor 't eenig waar vertrouwe.
 Hun spaarbank is een Mammonskind
 Dat Gij in d'omslag wedervindt,
 Uw inleg ten berouwe.
 Hun lezingen, een satanswerk,
 Belasteren de ware kerk
 En doen hun vrouwen pronken.
 Terwijl den mannen, die er zijn,
 Steeds kelk aan kelk van fijnen wijn
 Wordt gretig ingeschonken

Nadat hij nog een oud mannetje van Hardinxveld aan het woord heeft gelaten geeft de schrijver in een aantal voetnoten en toelichtingen commentaar op zijn ruzie met het Departement van Het Nut, maar erg verhelderend werkt dat niet voor de lezer van 1963. Zo staat er in een voetnoot:

In zekere pauze zei een Heer Swets tot een anderen Heer Swets: "'t is een kwaje", waarop de andere Heer Swets antwoordde: "hij zal wel zoet worden."

Ironie en bewogenheid

Wel blijkt uit de hekelende gedichtjes dat de schrijver geen blad voor de mond nam en scherp van leer kon trekken. Hij was als ondermeester werkzaam en hield voor de dominee wel eens zondagsschool (om den lieven vredes en mijn schoonvaders wille, zoals hij zelf zegt). Uit alles blijkt dat hij een non-conformist was, die spontaan zijn hart luchtte. Het Nut, drank-misbruik, sociale wantoestanden en burgerlijkheid waren in het bundeltje mikpunt van zijn scherpe spot en ook de slaafsheid en domheid van de zwoegende arbeiders uit die dagen waren een doorn in zijn oog. In gedichtjes, waar hij het droevige lot van de gewone man bezingt,

beluistert men een grote bewogenheid, nauwelijks verborgen echter een snijdende ironie. Dit komt treffend tot uiting in zijn lied over de griendhakker, waaruit we enkele coupletten laten volgen:

De brave hakker

'k Weet wel, dat de laatste jaren
 Beter varen.
 Onze heeren van het hout.
 'k Zou ook graag wat meer ontvangen,
 Doch zwijg stil bij mijn verlangen:
 Vragers heeten meestal.....stout.

'k Zeg tot vrouwlief: wil niet pruilen
 Of wel huilen
 Als mijn weekloon weinig is,
 drink geen koffie, leer wat mind'ren
 't Voedsel van ons en de kind'ren,
 Dan toch komt gij toe gewis.

Laat hèn drinken in de kroegen
 Naar genoeg,
 Ouwe klare, wijn cognac;
 Ik wacht op mijn ijvrig sloven,
 't Loon daarboven,
 Werken is op aard mijn vak.

Ik ben dom, word immer dommer,
 Loop steeds krommer
 Met mijn rug, den neus in 't zand
 Ik zal willig uur aan uren,
 't Leed verduren
 Als het kenmerk van mijn stand.

'k Drink soms als ik innig morrel
 Wel een borrel
 En dat keurt men in mij af.
 't Maakt mij immers nog al armer
 Maar mijn leege maag toch warmer
 Houd mij dom en suf en laf.

Dankend denk ik aan mijn bazen.
Schuw de dwazen
Die mij zeggen: Kruip zoo niet,
Want uw arbeid heeft voor d'aarde
Immer waarde,
Zing niet meer 't berustingslied.

Ik blijf als een arme hakker
d'Arme stakker,
Die zijn baas dient als een hond;
Ik geloof aan beter leven -
Na mijn sneven -
En ga - arm en dom - te grond.

Hoeland, januari 1891 schreef de heer Verhagen onder dit werkstuk, dat zich keerde tegen kapitaal, kroeg en kerk die de afgestompte arbeider rustig liet verkommeren omdat God nu eenmaal rangen en standen gemaakt had. Geen wonder dat het Boven-Hardinxveld van die dagen deze opstandige taal niet slikte. Ondermeester Verhagen moest zo gauw mogelijk verdwijnen. In 1903 werd hij door toedoen van de door hem beschimpde notabelen afgezet als onderwijzer, hoeveel goeds hij in stilte ook had gedaan voor de armen van Hardinxveld.

Burgemeester in Woudrichem

Toch is deze opstandige, die men al socialist noemde vóór hij het was, niet het slachtoffer van zijn vrijmoedigheid. Al spoedig volgde namelijk zijn benoeming tot burgemeester van Woudrichem. Daar, tussen de ruige stropers en vissers, die voor het merendeel scheel zagen van de honger, was hij de juiste man op de juiste plaats. Met de bevolking kon hij het heel goed vinden, óók met de vele rebellen, die in andermans water visten. Om deze mensen na hun arrestatie weer vrij te krijgen of hun straf te verminderen, ging hij herhaaldelijk

zelf mee naar Den Haag. Op het ministerie werd hij schertsend "De roverhoofdman van de vissers" genoemd.

Burgemeester Verhagen, die in 1884 getrouwd was met Neeltje van Esch, is overleden op 7 juli 1926, na een stormachtig bestaan. Hij is 72 jaar oud geworden. Hij had vier kinderen, waarvan er nog twee in leven zijn namelijk mevrouw W. Holster-Verhagen te Woudrichem en de bloemist A.P. Verhagen te Boven-Hardinxveld, wiens zoon hoofdamtenaar is bij de cultuurtechnische dienst.

In het boekje "Haken en oogen" komen nog tal van rijmen en gedichten voor, die de moeite van het citeren waard zijn, omdat ze tezamen een beeld geven van de tijd waarin ze geschreven werden. Later is ook nog "Tienden en andere heerlijke rechten" verschenen, waaruit wij te zijner tijd nog een een greep hopen te doen.

"De Merwestreek"
5 september 1963.

"Parkeerplaats" voor parlevinker.

VERDIEPING

Van de heer W. Loeve ontvingen wij het volgende, boeiende, verhaal over het begrip "verdieping".

De eerste huizen bestonden uit één ruimte waarbij men zo tegen het dak aankeek. Omstreeks het jaar 1000 ging men steeds constructiever denken. In plaats van de palen in de grond te zetten, zoals men gewoon was te doen voor de stevigheid, ging men een constructie maken, de zogenaamde bintconstructie. Spoedig daarna werd op deze bintconstructie een zolder gemaakt. Deze zolder bleek weldra te klein omdat men deze als opslagplaats ging gebruiken voor eten (voor mens en dier) en brandhout en als slaappleats.

Om deze zolder te vergroten was er maar één manier dacht men, namelijk verdiepen.

Beneden had men hoogte genoeg en boven hoogte te weinig, dus liet men de balk van de bintconstructie zakken, zodat er een verdieping ontstond in de zolder. Daar komt het woord "verdieping" vandaan, terwijl men het toch eigenlijk over een hoger gelegen vloer had.

HOEPMAKERIJ

Op 25 april 1992 (museumweekend) en 12 september 1992 (Open Monumentendag) zal de hoepmakerij achter De Koperen Knop geopend zijn.

In 1993 wordt - uiteraard - aandacht besteed aan de watersnood van 1953. De Historische Vereniging zal daaraan aandacht besteden door middel van het uitgeven van een publikatie. Bent u in het bezit van een foto of bepaalde attributen die de watersnood betreffen, a.u.b. melden bij het secretariaat. Bij voorbaat onze dank.

BOEKBESPREKINGEN

"Sliedrechtse Scheepsbouwers door de jaren heen".

Bij boekhandel/drukkerij De Waard te Sliedrecht verscheen een bijzonder fraai boekwerkje (120 pagina's) van de hand van de heer P.J. ter Laak. Zowel aan de inhoud als aan de vormgeving is duidelijk de nodige aandacht besteed. Dit fotoboekje geeft een goed beeld van de ontwikkelingen in de scheepsbouw in deze eeuw. De moeite waard voor deskundige en geïnteresseerde leek. Het boek gaat weinig in op de techniek, maar dat was ook niet de bedoeling.

1991 - 120 blz. - f 34,90.

"De tijd van toen" Geschiedenis van Sliedrecht (750 jaar).

Bovengenoemd boek, van de hand van Ir. W. Bos Jzn. geeft een beeld van de geschiedenis van dit dorp over maar liefst 750 jaar. Dat is uiteraard in 169 bladzijden met bijlagen slechts zeer globaal mogelijk. Toch is de schrijver erin geslaagd een goed beeld van de historie van het baggerdorp te geven. Het boek is boeiend om te lezen, erg goed verzorgd, voorzien van diverse foto's. Het is uitgegeven door Van den Dool te Sliedrecht.

192 blz. - f 75,00 - verkrijgbaar in de boekhandel.

"Streekgenoten 2"

Het tweede boek in de vier jaar van de hand van Maarten Willem Schakel. De verhalen zijn best aardig en daarmee is eigenlijk alles gezegd. Zoveel wit in een boek irriteert de lezer. De vernietigende kritiek in sommige bladen dient

echter gerelativeerd te worden. Hoewel toegegeven moet worden dat Schakel zich wellicht langer en beter had kunnen voorbereiden. Of deze lay-out aan de schrijver is te wijten is echter de vraag.

ISBN 90-72544-05-6 - f 29,50 - 128 blz.

Heden en verleden van zalm en zegen in de Biesbosch

Bij de samenstelling van "Hardinxveld en de riviervisserij" kwam onze voorzitter in contact met de Dordtse journalist Wim van Wijk. Hij was geboren op de plaats waar vroeger de zegenvisserij aan de Noordwal was geweest. In november verscheen van zijn hand een boek over de zegenvisserij op de Nieuwe Merwede. Een prettig leesbaar en vooral interessant boek, waar ook Hardinxveld regelmatig in wordt genoemd. Het boek kost f 32,50 en is te koop in de boekhandel.

ISBN 90-288-5133X.

Diepers en delvers - geschiedenis van de zanden grindbaggers.

Een uitvoerige beschrijving van de historie van de zand- en grindbaggers vindt u in dit kloek boekwerk van de Walburg Pers. Een uitgeverij, waarvan je een qua inhoud en uitvoering goed boek mag verwachten. Daar maakt men boeken zoals boeken behoren te zijn. Dat geldt zeker voor deze uitgave, die geschreven is door H. van Heiningen en geïllustreerd is door C.A. Heuff. Niet alleen de zand- en grindschippers worden er in behandeld, ook de ontwikkeling van hun baggerwerktuig komt uitgebreid aan de orde. Het spreekt voor zich dat ook Hardinxveld en Giessendam regelmatig worden genoemd. Iedereen die ons dorp waardeert vanwege de rivier moet

dit boek gelezen hebben.

ISBN 906011-744-1; uitgebreid geïllustreerd; 408 pagina's; f 49,50; verkrijgbaar in de boekhandel.

Jaarboek monumentenzorg 1990

Jaarboek monumentenzorg 1991

Onlangs verscheen het Jaarboek Monumentenzorg 1991 bij de Uitgeverij Waanders in samenwerking met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Dit is het tweede deel in de serie, die in 1990 is gestart. Vandaar ook dat we de uitgave 1990 hierbij betrekken. In de boeken wordt een schat aan informatie gegeven over uiteenlopende zaken. In de uitgave 1990 lezen we o.a. over hergebruik van kerken, het blauw-witte monumentenschildje, de kerken van Warmenhuizen en Adam-Frans van der Meulen, hofschilder van Lodewijk XIV.

In de recente uitgave 1991 staan acht artikelen, waarin het waarom van "terug"restaureren naar een bepaalde stijl, het Nieuw-Entrepot te Amsterdam, vijf Nederlandse kazernementen, de meubilering van het koor van de Sint Jan in Den Bosch en kerkelijk kunstbezit.

Voor iedereen, die op een of andere wijze betrokken is bij monumenten bevatten de boeken veel interessante gegevens.

Beide boeken zijn rijk in kleur en zwart-wit geïllustreerd en verkrijgbaar in de boekhandel voor de prijs van f 35,00 per stuk.

1990: ISBN 90-6630-269-0 : 150 pagina's.

1991: ISBN 90-6630-310-7 : 160 pagina's.

Kwartierstatenboek Alblasserwaard, Krimpenerwaard, Lopikerwaard en Vijfheerenlanden

Bij de Historische Uitgeverij Rotterdam verscheen eind 1991 een bundel met circa 150 kwartierstaten van personen uit onze omgeving. De redactie is erin geslaagd een bijzonder goed

verzorgd en voor genealogisch geïnteresseerden nuttig en interessant boekje samen te stellen. Gegevens over familie en voorgeslacht zijn op verschillende manieren te rangschikken. De kwartierstaat is er één van. Deze geeft een duidelijk antwoord op de ook in Hardinxveld-Giessendam vaak gehoorde vraag: "Van wies is 't er dat êên?'".

Van een bepaald persoon wordt in schema weergegeven wie zijn ouders, grootouders en verdere voorouders zijn, met een aantal belangrijke gegevens over deze mensen, zoals geboorte-, sterf- en huwelijksdata en plaatsen, beroep en eventuele ambten. De kwartierstaten in dit boek stoppen bij de overgrootouders, waarbij voorzover bekend, ook de namen van de bet-overgrootouders worden vermeld.

Uitgangspunt hierbij zijn een aantal bekende personen, die uit deze omgeving afkomstig zijn of er nog wonen, naast een aantal streekgenoten uit vroeger tijd. Verschillende portretten en afbeeldingen van wapens verluchtigen het geheel.

Naast de kwartierstaten van politici als Elco Brinkman en Wim Kok, zijn kwartierstaten van een aantal (adverterende) bedrijfshoofden opgenomen. Uit vroeger noemen we voor Hardinxveld-Giessendam b.v. notaris C.M. Brooshooft (1814-1846), uit de bekende schouten en burgemeestersfamilie en vertegenwoordigers uit de families Bakker, Bot, Buijtendijk en De Jong.

Er komen onder de voorouders van anderen natuurlijk ook nog veel dorpsgenoten voor. Nageenog alle streekbewoners zullen wel een aantal voorouders of familieleden onder de genoemde namen aantreffen, want als het erop aankomt zijn wij bijna allemaal familie van elkaar!

Ondanks een enkele fout (waaraan niemand ontkomt) is dit kwartierstatenboek een aanwinst voor ieder die belang stelt in familiegegevens over deze streek.

Redactie: L.A.F. Barjesteh van Waalwijk van Doorn en Drs. L.M. van der Hoeven.

ISBN 90-73714-03-6. 222 pagina's. Bij voorintekening was de prijs f 41,00.

E.J. Haslinghuis: Bouwkundige termen - verklarend woordenboek der westerse architectuurschiedenis

Geschiedenis beoefenen houdt niet op bij het lezen van boeken, het snuffelen in archieven en het graven in de grond. Ook tijdens de dagelijkse beslommingen valt er nog heel wat geschiedenis te herkennen. Gebouwen vertellen ieder hun eigen geschiedenis. Bij een wat uitvoeriger bekijken ziet men heel wat interessante details. Een goed hulpmiddel bij dit herkennen vormt dit boekwerk dat onlangs in een nieuwe oplage verscheen. Het is met name een naslagwerk, dat echter niet te ver weg gezet mag worden. Men grijpt er ongetwijfeld dikwijls naar.

Utrecht/Antwerpen 1986 - ISBN 9031305456 - f 104,50.

Het stijlvol gerestaureerde pand van de heer Bram Degeling in de Peulenstraat.

EEN NIEUW FOTOBOEK!

Het ligt in de bedoeling om in de tweede helft van dit jaar een nieuw fotoboek uit te geven. Onze vorige publikatie in dit genre "Het Verleden Nu" was een grandioos succes. Na het verschijnen hiervan zijn inmiddels al weer negen jaren verlopen. Al lang bestonden er plannen om nog eens iets dergelijks samen te stellen maar de tijd ontbrak.

Als alles gaat zoals is voorzien zal het er dit jaar dan toch van komen. Als basis voor deze publikatie zal dienen de "kollektie Graftdijk", een verzameling originele foto's gemaakt tussen ca. 1885 en 1905. Zoals de naam van de in ons archief berustende kollektie al aangeeft, gaat het hier om foto's gemaakt door dokter Aris Graftdijk, een respectabel man, die gedurende vele jaren zijn praktijk had in Giessendam. Als een van de eersten in onze regio trok hij er met de camera op uit om beelden vast te leggen van zijn omgeving. Het resultaat hiervan is gelukkig bewaard gebleven in een unieke serie foto's van vooral Giessendam en Neder-Hardinxveld, maar ook Boven-Hardinxveld, Giessen-Oudekerk en Giessen-Nieuwkerk zijn vertegenwoordigd. Het is de bedoeling de foto's in het boek weer te geven in hun originele bruine tint, zodat de sfeer die ze uitstralen zoveel mogelijk behouden blijft. Zoals bij onze uitgave "Het Verleden Nu" zullen ook hier de afbeeldingen vergezeld gaan van een begeleidende tekst. Voorin zal een beknopte biografie van Dr. Graftdijk worden opgenomen. Deze uitgave zal, evenals het vorige fotoboek, niet worden opgenomen in "de Reeks", maar zal voor leden met korting verkrijgbaar zijn op de bekende adressen.

Nadere informatie volgt.

PARLEVINKERS

Bovengenoemd onderwerp staat bij veel van onze leden nog steeds in het middelpunt van de belangstelling. Ook is het opvallend hoeveel foto's er nog zijn over dit oude beroep dat ook in ons dorp werd uitgeoefend. Van de heer A.C. Koorevaar ontvingen wij het hierna volgende verhaal. Omdat er onvoldoende belangstelling bleek om te komen tot een tweede druk van het boekje uit onze historische reeks is besloten dit onderwerp door middel van een artikel in het mededelingenblad aandacht te geven. Reacties en nadere informatie ziet het secretariaat gaarne tegemoet.

Johannes, de tweede zoon van Arie Korevaar en Annigje Dubbeldam, ging na de lagere school als 13-jarige jongen met vader mee het water op, om

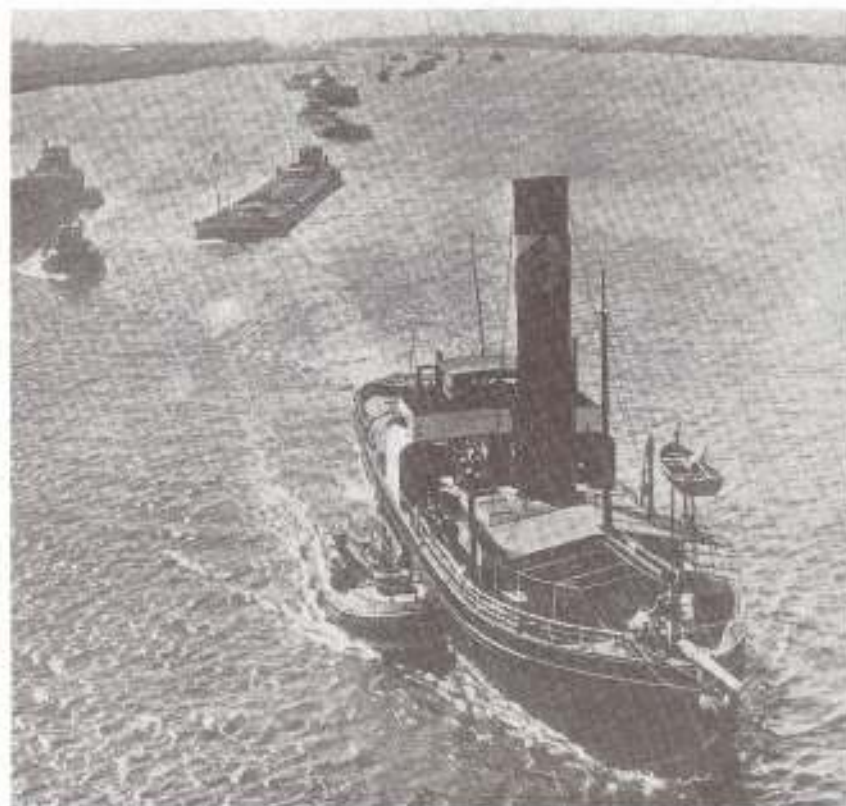
"Winkelen" op de rivier.

het parlevinken van vader te leren. Dat ging toen uiteraard op de riemen en geloof maar dat het een hele kunst was om langszij te komen en vast te maken aan de laverende zeilschepen. En ook de rijnaken die toen al voortgetrokken werden door de stoombootjes, later werden dat de raderboten die soms wel 6 à 8 rijnaken achter zich aan sleepten. Zo was elke rijnaak van af de sleepboot of raderboot verbonden met een voor elk aparte sleepdraad. Deze sleepdraden werden aan bakboordzijde aan elke rijnaak in een broek aan de bolders bevestigd tot de te slepen rijnaak. Maar vader Arie leerde Johannes meer dan parlevinken. Als de vaart slap was, dus weinig schepen op de rivier, vooral in de winkel, dan ging men de griend in tegenover de Merwede om het griendhakken te leren en het rietsnijden. Zo verdiende men er nog wat bij.

Tot 1920 bleef Johannes bij vader in de leer nadat deze hem ook nog het bouwen van dijkjes had geleerd, het zogenaamde grondwerk met de kruiwagen en schop. Dat kwam mede omdat zijn opa een aannemer was in het bouwen van dijken, maar deze stopte in 1920 met de aannemerij. Johannes begon toen (in 1920) voor zichzelf met parlevinken en huurde een roeiboot bij Jan v/d Giessen in Giessendam voor f 0,50 per week en werd zelfstandig parlevinker op de rivieren. Een vergunning had men toen nog niet nodig. Johannes ging aardappelen halen in de Biesbosch bij de boeren en groente kocht hij bij tuinderij Besemer, die had een tuinderij recht over het lange veer. Het brood leverde de bakkers Westerhout en Van Wijngaarden. Later Nout en Bergeijk. Bart de Roos leverde de levensmiddelen en Aart Smit de vis. Zo parlevinkte Johannes de eerste jaren op het water en verdiende zijn brood in weer en wind. Maar de zaken gingen goed zo liet hij in 1925 een nieuwe boot bouwen bij Firma Damen, toen nog bouwende op het terrein van Douwe van Wingerden. De boot werd 8 m. lang en 2.20 m breed, met een kajuit-

je erop en een Fordje erin. Zo stond Johannes droog bij regen en wind dat was een hele vooruitgang, vergeleken bij de roeiboot. Maar ook het verkeer op het water werd drukker en de schepen liepen harder in snelheid. Het water werd er daardoor ook ruwer op. Zodoende was de nieuwe parlevinkboot een hele verbetering en vooruitgang voor Johannes. En ook de proviand werd uiteraard uitgebreid. Het ging de parlevinker blijkbaar heel goed met de nieuwe boot want in 1926 vroeg hij Teuntje Vonk ten huwelijk. Zij gingen wonen vlakbij groenteboer Overgauw en de parlevinker lag tegenover het kleine huisje.

Met deze boot heeft hij jaren geparlevinkt, maar het was door de jaren nog drukker geworden op het water en de golven werden nog wilder. Zodoende liet Johannes in 1946 nog een grotere parlevinkboot bouwen bij Slieker in Sliedrecht, 9.75 m. lang, 2.80 m. breed, een prachtboot waar hij jarenlang met plezier mee heeft geparlevinkt. De motor heeft zijn zoon Arie ingebouwd. Toen de verdiensten in de vijftiger jaren terugliepen op het water, kocht Johannes een klein sleepbootje, waarmee hij tussen het parlevinken door kleine sleepreisjes deed in de omgeving. Later deed hij ook in oud ijzer op het water. Intussen was de reparatiewerf van de Merwede ontstaan en zodoende zag men Koorevaar vanaf de dijk met zijn sleepbootje assisteren met het op de helling zetten van de schepen. Dit werk heeft hij vele jaren gedaan tot zijn pensionering. De parlevinkboot had hij een aantal jaren daarvoor al verkocht en deze vaart nu nog als plezierboot. Tot zijn 70-ste jaar hielp Koorevaar de Merwede met hellingen en heeft toen de boot verkocht aan de Merwede. En als u soms over de dijk rijdt of wandelt dan kunt u zien dat de boot nog steeds gebruikt wordt bij het hellingen. Zo heeft Johannes Koorevaar zijn leven lang op het water zijn brood verdiend met parlevinken en slepen.

Een parlevinker en een sleepboot met daarachter enkele Rijnaken; behoren inmiddels tot het verleden.

GELEZEN

Bij het doorbladeren van wat oude stukken kwamen wij een "Jaarboekje" van "Het Zuid-Hollands Landschap" tegen uit 1963. Uit hetgeen er staat geschreven over ons dorp blijkt hoe snel de tijd voortschrijdt. In nog geen dertig jaar tijd is er al zoveel veranderd!

Het is bovendien aardig - of eigenaardig - dat men Giessen-Oudekerk nog gewoon bij Giessendam rekent, hoewel dit dorpsdeel al 6 jaar daarvoor aan Giessenburg was toegevoegd.

HARDINXVELD (Z.-H.)

7854 inwoners. Gemeentehuis: Rivierdijk A 386, Boven-Hardinxveld. Politie: id. A 350. P.T.F.: Neder-Hardinxveld, (open 8.30-12, 2-4 en 6-7).

Veer van Boven-Hardinxveld naar Werkendam, elk half uur van Werkendam direct daaronder afvaart van Hardinxveld. Op Zondag: om 9, 14 en 21 uur van Werkendam. Tarief 13 cent p.p., kinderen 6 cent.

Haltes T.P.: Lijnen 11 en 12, komende van Kinderdijk en Rotterdam: Kerk (Ned. Herv.) - Gebouw Groene Kruis (Ned. H.) - Nieuwe weg - Merwede - Sluisweg - Machinefabriek Holland - Hofweestraat - Drie Snoeken (veer van Werkendam) - Eogas (winkel) - Garage v. Vliet - School I (den Bout) (veer naar Werkendam) - Nieuwe Dijk.

Typisch rivierdorp, geheel langs de Merwede gebouwd. De rivierdijk is er dorpsstraat en hartader van het leven tevens. Uitbreidingen te Boven-Hardinxveld en in de Peulen. In dit dorp prachtige riviergezichten, vooral in Boven-Hardinxveld,

waar men de splitsing van Merwede en Nieuwe Merwede ziet. De rivier schier altijd druk bevaren.

Bezienswaardigheden: Het raadhuis is gevestigd in een oud herenhuis. Aan het einde van het Kanaal van Steenenhoek staat het in 1945 geopende Linge-gemaal „Mr. Dr. G. Kolff“, dat de waterstand beheerst van 73.000 ha. Het gemaal voert 2700, desnoeds 3600 kubieke meter water per minuut naar buiten bij een opvoerhoogte van 80 cm. Zeer bezienswaardig. Verzoek tot bezichtiging richten aan Waterschap van de Beneden-Linge, Gorkum, tel. 2973. In Hardinxveld voorts vele industrieën, waarvan bezienswaardig (aanvragen bij de directie): de scheepswerven De Merwede (tel. 1), Holland (tel. 12 Boven-H) en De Hoop (tel. 32 Ben.-H.).

Café's: Bergeyk, Rivierdijk A 59. Rivier- en Landzicht, id. A 233. De drie snoeken, id. A 339. De Sport, id. A 366. De Zalm, id. A 381. Binkhorst, id. A 529. D. Boogaard, id. B 157. De Sport, id. B 533. Harmonie, id. B 615.

HARDINXVELD had in vroegere eeuwen waterstaatkundig gezien een zeer ongunstige ligging, voornamelijk door zandbezinking op de Merwede, waarvan ijsdammen en dijkdoorbraken het gevolg waren. Deze moeilijkheden zijn nu verdwenen, het water echter niet; integendeel omspoelt het deze vroegere vissersplaats vanaf 1818 na aanleg van het kanaal in sterkere mate. Wie haar grondgebied betreedt wordt getroffen door de grote tegenstelling tussen het altijd rustige groen omzoomde kanaal van Steenenhoek met de karakteristieke ophaalbrug en het grootse riviergezicht op de hier zeer brede Merwede met haar rijk gevarieerd scheepvaartbeeld. Deze tegenstelling is ook in het economisch leven kenbaar. Enerzijds nog steeds de griencultuur met de daaruit afgeleide bedrijven, anderzijds een veelzijdige industrie t.w. scheepsbouw en machinefabrieken, gieterijen, een blikfabriek en houtbouw, die met het aannemersbedrijf de gemeente een levendig karakter en een grote naam bezorgde. De voorgenomen havenaanleg kan tot verdere expansie leiden, terwijl een beweegbaar deel in de spoorbrug te Slie-drecht aan haar scheepsbouw vele moeilijkheden zou besparen.

GIESSENDAM (Z.-H.)

5057 inwoners. Gemeentehuis: in centrum. Politie: in gemeentehuis. PTT te Neder-Hardinxveld (open 8.30-12.30, 2-4 en 5-7).

Haltes T.P.: Lijn 14, nieuwe halte Station. Lijnen 11 en 12, komende van Rotterdam: Smit - School - Korte Steeg - Kruiwagenfabriek de Jong - Dam.

Dit dorp is veel te weinig bekend, maar heel mooi, gelegen aan het schilderachtige riviertje de Giessen, een mooi begroeid watertje. Zowel voor hengelaars als voor kanovandiers een lustoord. Ongerept polderland, waarin vele oude boerderijen.

Bezienswaardigheden: Ned. Herv. kerk: in de buurtschap Giessen-Oudkerk, bakstenen toren, in 1942 gerestaureerd, met merkwaardige overhoekse steunberen, vrij zeldzaam voorbeeld van gothiek met Brabantse trekken. Van de eenmaal grote kerk staat nog het éénbeukige schip, 15e-eeuws, met proekstoel vol ornamenten, koperen leeuwen, koperen zandloper. Koorhek met jaartal 1657. Altijd te bezichtigen (geen tarief), sleutel bij de heer C. Tukker, nabij de kerk, in 1952 gerestaureerd.

Gemeentehuis: in 1940 gebouwd in neo-rennaissance, modern en sierlijk ingericht, op verzoek gratis te bezichtigen. Oude boerderijen: langs de Giessen zijn vooral de moeite waard de hofsteden B6 en B24, beide met antieke schouw. Twee watermolens: de Bovenkerkse en de Tiendwegse molen, beide in werking; molens met een open scheprad.

Zwembad wordt binnenkort gebouwd.

Des winters, als er sneeuw is gevallen, worden hier harddraverijen met arresleden gehouden.

Hotels: v.h. Dekker, tel. 19. Trapman, tel. 2. Suiker, tel. 199.

GIESSENDAM dankt haar naam aan de rivier de Giessen, welke hier in vroeger tijden door een dam met sluis in de Merwede uitmondde. Giessendam vormt met het meer landinwaarts gelegen Giessen-Oudkerk sinds 1805 één gemeente. Haar belangrijkste monument is de N.H. kerk met toren te Giessen-Oudkerk. De toren is in 1940-1943 gerestaureerd, terwijl de restauratie van de kerk in 1950 een aanvang heeft genomen. Deze kerk heeft een voornaam en decoratief interieur. Het nieuwe raadhuis dateert van 1941 en is geheel in renaissance-stijl opgetrokken. Ten gevolge van een tweetal bombardementen in 1945 werden in het centrum der gemeente omvangrijke verwoestingen aangericht. De griencultuur houdt hier nog steeds het hoepelmakersbedrijf in stand. Daarnaast is er een toenemende gevarieerde houtbewerkings-industrie en een scheepsloperij.

Deze twee foto's en de foto op de volgende bladzijde zijn in Boven-Hardinxveld gemaakt. Weet u wie er op staan? Reacties gaarne naar het secretariaat.

OPROEP

Een van de leden is van plan een publikatie voor onze vereniging te verzorgen over het onderwerp "Hardinxveld en Giessendam tijdens de crisisjaren".

Het gaat daarbij om de diepe economische crisis met alle ingrijpende gevolgen van dien in de jaren 1930/1939. Het is de bedoeling dat deze publikatie volgend jaar zal verschijnen.

Openbaar toegankelijke bronnen, zoals de leggers van de Rondon de Giessen, archieven en bestaande literatuur zullen hiervoor worden geraadpleegd.

Maar de auteur wil graag meer! Verhalen of getuigenissen van inwoners of oud-inwoners, die deze periode zelf bewust hebben meegemaakt, brieven, dagboeken, foto's, of andere documenten.

Reacties graag naar het secretariaat.

OPROEPEN

GEVRAAGD BIJNAMEN

Elke plaats in Nederland kende vroeger bijnamen. Ze zijn ontstaan in een tijd dat huisnummering ontbrak of op zijn minst nog niet functioneerde. Er was echter toch behoefte om iedereen een beetje uit elkaar te kunnen houden. Vooral omdat er door de gebrekkige mobiliteit nogal wat mensen uit één familie, dus met dezelfde achternaam, in een plaats woonden. Dus gaf men de mensen een bijnaam. Dit gebeurde natuurlijk ook in Boven-Hardinxveld, Neder-Hardinxveld en Giessendam.

Bijnamen raken geheel in onbruik. Nog een paar jaar en niemand weet ze meer. Daarom hebben wij besloten ze eens te gaan opschrijven. Hierbij hebben wij uw medewerking hard nodig.

Wilt u voor ons de bekende bijnamen eens op papier zetten? U mag er de echte namen bijzetten, maar het hoeft niet. Tegelijkertijd kunt u dan de namen van de verschillende dorpsdelen eens op papier zetten, zoals "Bij de Sluis". "In de buurt van de Boerenstoep" en "In de Kattebuurt".

Het bestuur ziet met belangstelling naar uw reactie uit.

WIE HEEFT ER OUDE FOTO'S OVER ETEN, KOKEN EN MAALTIJDEN?

Wij zijn op zoek naar foto's over de dagelijkse maaltijden. Maar ook foto's over keukeninterieurs, over het bakken, het koken, het meenemen van eten naar het land, gedekte tafels, slachten, het inmaken, de moestuin, eigenlijk alles wat met eten en drinken van doen heeft.

Het gaat ons voornamelijk om foto's uit de tijd van 1900 tot 1930. Heeft u recentere foto's (tot 1950), dan zijn deze natuurlijk ook van harte welkom op het secretariaat. Als u uw

foto niet wilt afstaan, kunnen wij er voor ons een reproductie van laten maken.

WAAR GEBEURDE VERHALEN

Het "Meertens Instituut" in Amsterdam is op zoek naar verhalen over ware gebeurtenissen. Het gaat hierbij om verhalen, die de toehoorder ongeloofwaardig in de oren klinken. Hierbij moet u denken aan dubieus voedsel in restaurants, produkten waarmee iets aan de hand is, een gestolen lijk, merkwaardige gebeurtenissen tijdens vakanties, komische en pijnlijke situaties, gevaarlijke - exotische - planten en dieren, verhalen over oplichterij en diefstal, enzovoort. U kunt uw verhalen inleveren bij het secretariaat.

De kranten staan vol van de Chippendales. Dat is echter niets nieuws. Kijk maar naar bijgaande foto. Weet u wie het zijn?

OUDE WINKELTJES

Als reactie op de oproep om meer informatie over winkeltjes in vroeger tijd ontvingen wij van mevrouw Kazen uit de Thorbeckestraat het navolgende overzicht.

Het betreft de periode 1926 - 1933.

Vanaf boven aan de Nieuweweg, linkerkant hoek Nieuweweg - Rivierdijk.

- No. 10 P. Prins - tabak en snoep, met ijscokar de weg op.
- No. 10 G. Rietveld - electriciteitsartikelen, gloeilampen, zekeringen, stopkontakten e.d.
- No. 20 J.K. Stout - schilder, verf en behang 1933
- No. 25 C. de Boon - kruidenierswaren en manufacturen
- No. 30 Blokland - oliehandel
- No. 32 Wed. Vlot - kruidenierswaren en tabak
- No. 34 Blokland - vishandel ook de weg op, venten
Klaas de Krijger - kruidenier
J. Hoogendoorn - melkhandel e.d.
P.M. v/d Minkelis ("Pauw Pik") - oliehandel
Free Dekker - bloemen, boompjes en planten.
A. Romijn - groenten en fruit, ook de weg op.

Vanaf bovenaan de Nieuweweg, hoek Nieuweweg - Rivierdijk rechterkant.

- E. den Breejen - kruidenierswaren
- E. v/d Plas - kruidenierswaren
- Bakker Vlot "Pukkie" - bakkerij, brood en banket
- J.K. Stout - schilder, verf en behang, 1926-1933, daarvoor schilder V/d Plas.

- T. v. Bergeyk - brood en banket en kruidenierswaren, later Wagenaar, daarna C. de Boon.
- Overduin - kruidenier en tabak
- Wed. Klop - kruidenierswaren en tabak
- Pietje v/d Meijden - hoedenwinkel later Baardman electriciteit.

Vanaf hoek Nieuweweg naar de sluis links
Den Breejen, handwerkmateriaal en wol e.d.
Kabouw manufacturen later meubelen e.d.

- Van 't Verlaat - kruidenier
- Schilder Muilwijk - verf en behang
- Eef de Koning - rijwielen

vanaf Sluis terug andere kant:

- Bakker De Vos
- Vrouw Boerman - kruidenierswaren
- F. van Houwelingen - kruidenier (later)
- Weppelman - schilder drogist
- Kapper De Toom - sigaretten/tabak
- Baardman later Blokland, galanterie en kruidenierswaren, turf
- Wed. van Tuyl - kruidenierswaren
- Schilder Van Tuyl - verf en behang
- Macheltje Moret - snoep, kruidenierswaren, olie
- De Snelle Vliet - kachels en fietsen
- De Eikel - meubelen
- Uitenboogaard - groenten en bomen, later Vlot fietsenmaker en fietsen
- Henk Blokland - kruidenier
- M. Stout-Bakker - brood en banket, leverde aan winkels, koek, koekjes en beschuit.
- Kapper Vos, later Covin daarna knollenland
- Wed. Van Heukelom - kruidenierswaren
- Schilder Stout Azn. - verf en behang
- V/d Meyden - kolen, sigaretten,

Boodschappen en nieuws van de wal wisselden van eigenaar.

- sigaren en tabak
- Bakker v. Wijngaarden later Stout
- Slager v/d Hek
- Westerhout manufacturen
- Van Es - kleermaker
- Wieringa - manufacturen later V/d
- Plas groenten
- Jan de Toom - electriciteit later
- Roza fietsen
- Vermeulen - kruidenier en tabaksartikelen
- Korevaar - groentehandel nadien veel andere
- Van Dijk - schoenmakers "De Apostelen", later De Rover manufacturen (e.d. nadien)
- Weppelman - de smid, later winkel erbij

- Weppelman - garage & fietsenhandel later Tuytel (e.d.)
- Muis - meubelhandel
- Freeling - loodgieter
- Kapper Berkhout
- Boekhandel De Ruiters
- Van Kammen - juwelier
- Zillig - boeken e.d. later Proper schilderijen

Peulenstraat terug vanaf Hotel Dekker:

- Kortland - kruidenier
- Wolbaal handwerkmateriaal en wol
- Bakker Van Mill brood en banket
- Hansum - manufacturen
- Drogist Klop "de Arend"
- V/d Vlies schoenen daarvoor Both bloemen
- Breur - tabaksartikelen
- Van Hoek - galanterieën later Mars de Gier groenten e.d.
- Scheermeijer en Verhoef
- Slager L.A. de Jong drogist "De Wiel" later Nederveen schilder en drogist
- eerst Wolters - schoenen, Jurg v/d Vlies - fietsen
- Bakker Benders nu Jari
- De Jong kruidenier later Egas nu "De Distel"
- Slager Baardman
- Beuzekom kleding
- Rikkers - garage en fietsenhandel
- Wed. de Kok - kruidenierswaren
- Bram de Jong - melkboer
- Muilwijk - kruidenier later schoenmaker Van Wingerden, voorheen Bongers
- Kneel Blokland - handwerken later Joh. Jakobs
- Blokland speelgoed later kapper De Jong
- V/d Wiel - klompen en schoenen
- Faro groenten en fruit

- Bakker Simons later Uitenbogaard en Vlot
- Tukker winkelier kruidenierswaren
- Kortenhoeve - schoenmaker en schoenen
- Kapper van Es - kleermaker en kapper Fijnekam tabak en sigaretten
- Wed. Van Bergeijk - kruidenierswaren
- F. van Bergeijk - bakker brood en banket v/d Linden
- T. van Bergeijk - bakker brood en banket
- Bezemer - groente en fruit
- A. van Bergeijk - bakker later Overgaw

De watersnood van 1953. Onze vereniging zal daaraan ook ruim aandacht besteden. Hier reeds een foto van de wijk Over het spoor. Het water begint alweer te zakken.

ADRESBOEK

In het najaar van 1991 is er door de Culturele Raad Zuid-Holland in samenwerking met het Provinciaal Overlegorgaan Geschiedbeoefening (POG) een tweede, herziene druk van het "Adresboek voor geschiedbeoefening en Cultuurbehoud in Zuid-Holland" uitgegeven. Ook onze vereniging is hierin opgenomen.

Het Adresboek is een praktisch hulpmiddel bij het verrichten van historisch onderzoek. Het is bedoeld voor iedereen, die betrokken is bij lokale en regionale geschiedbeoefening in Zuid-Holland.

De gids bevat 400 adressen van instellingen, organisaties en documentatiecentra op historisch, archeologisch en genealogisch gebied. De nadruk ligt hierbij op Zuid-Holland. Het Adresboek verschaft ook informatie over doelstellingen, werkgroepen, activiteiten, publicaties, periodieken, openingstijden etc. van de opgenomen instellingen. Telefoon: 070 - 3624961.

WERKGROEP GENEALOGIE

Velen bezoeken onder meer het gemeentehuis van Hardinxveld-Giessendam om in de archieven van deze gemeente gegevens te zoeken die voor hen van belang zijn. Dit kunnen zowel gegevens zijn voor het samenstellen van de stamboom, als andere gegevens welke betrekking hebben op de gemeente.

Om te voorkomen dat meerdere mensen naar dezelfde genealogische gegevens gaan zoeken heeft de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam een werkgroep genealogie opgericht, welke de taak op zich genomen heeft te proberen dit probleem te voorkomen.

Deze werkgroep heeft tevens als taak om amateur-genealogen, waarvan zij weten met welke familie(s) deze zich bezighouden, met elkaar in

contact te brengen indien zij gezamenlijke raakvlakken hebben. Door middel van het mededelingenblad van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam worden zij ook op de hoogte gebracht van de families waar andere amateurgenealogen zich mee bezighouden.

De werkgroep bestaat uit de bestuursleden Drs. Den Breejen en Nederveen.

AANWINSTEN DEPOT:

- 1 Houten profielschaaf met ingeslagen sterretje op voorzijde.
- 1 Houten profielschaaf met initialen "LS" ingeslagen op voor-en achterzijde
Schenking van de familie G. Breedveld.

- 1 Koekblik met papier beplakt waarop winterlandschap met "Sint" en tekst "Simon de Wit - Reclame Speculaas".
- 3 Pakjes Simon de Wit's preanger thee
- 1 Pakje Simon de Wit Ceylon thee
- 1 Pakje "SALADA" orange pekoe & pekoe thee
- 1 Pakje Goudmerk thee "Super Engelse Melange".
- 1 Pak "Gebroken JAVA THEE".
- 1 Pak "Waschpoeder voor de witte-bonte-fijne wasch".

Schenking van mevrouw N. Wijmenga-Bosma.

- 1 Leren geldtas met koperen beugel en sluiting en koperen gesp aan schouderriem. Binnenzijde verdeeld in drie vakken.
Schenking van de heer A. Bakker.

- 1 Vergiet, rood aardewerk met loodglazuur op standring
- 1 Wit ontbijtbordje met ingeperste radiale ribbels op rand, merk: "Petrus Regout & Co." en ingeperst "7,5". (ca. 1930)
- 1 Koperen gewichtje van 1 decigram met ijk-letter "K" (1829)

- 1 Zilverkleurige overkast voor een zakhorloge
 - 1 Z.g.n. Klokpenning van werf "de Merwede" met ingeslagen nr. 184 van P. Tak
 - 1 Wit porseleinen theekopje met decoratie in kleur van vogel en bloemen.
 - 1 Etui voor lorgnet, Japans lakwerk met goudkleurige voorstelling, landschap met 5 personen en bergen op achtergrond.
- Schenking van mej. Tak.

- 1 Timmermans? waterpas met een lengte van 2,5 m, in het midden een ijzeren handvat en aan een zijde een verdiepte sleuf.
- Schenking van de heer J.W. de Jong.

- 2 Voorschoten van wit zeildoek met klein blauw biesje.
- Schenking van mevrouw J. de Koning-van de Bree.

- 1 Grote Nederlandse vlag met op de witte middenbaan in div. kleuren een afbeelding van het Rijkswapen met links een portret van (verm.) Emma van Waldeck-Pyrmont en rechts een portret van koning Willem III. Als bovengenoemde interpretatie klopt, dan is de vlag vermoedelijk vervaardigd ter gelegenheid van hun huwelijk in 1879.
- 1 Paar zwart leren rijglaarsjes
- 1 Paar houten "zwierbollen", gemerkt "Fa. G.H. Nijdam ORANJEWOUDE".
- 1 Paar houten "zwierbollen", gemerkt "THIALF BOLSWARD".

Schenking van mevrouw Den Besten.

- 1 Gedenksteen met de tekst:

DE EERSTE STEEN
GELEGD DOOR
A. van GENDEREN
OUD 2 JAAR
4 MAART 1874

Schenking van de heer Koppelaar.

Inhoud:

Van de voorzitter	1
Langs Merwede en Giessen	3
Verdieping	8
Hoepmakerij	8
Boekbesprekingen	9
Een nieuw fotoboek	14
Parlevinkers	15
Gelezen	18
Oproepen	22
Waar gebeurde verhalen	24
Oude winkeltjes	25
Adresboek	30
Werkgroep genealogie	30
Aanwinsten depot	31

© Niets uit dit mededelingenblad mag ter publicatie worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam en/of de met name genoemde auteur.

Een groet aan u allen!!

HISTORISCH INFORMATIE CENTRUM

Buitendams 4
Hardinxveld-Giessendam

Elke zaterdagmorgen van
10.00 - 12.00 uur geopend